

Izmeklēšanas pabeigšana un lietas nodošana izskatīšanai valsts tiesās

Sadarbība ar *EPPO decentralizētā līmenī* –
mācību materiāli prokuroriem un *izmeklētājtiesnešiem*

Programmas “Tiesiskums” laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam
līdzfinansējums

Veidi, kā pabeigt izmeklēšanu

Regula Nr. 2017/1939 (EPPO regula)

EPPO regulas 10. panta 3. punkts:

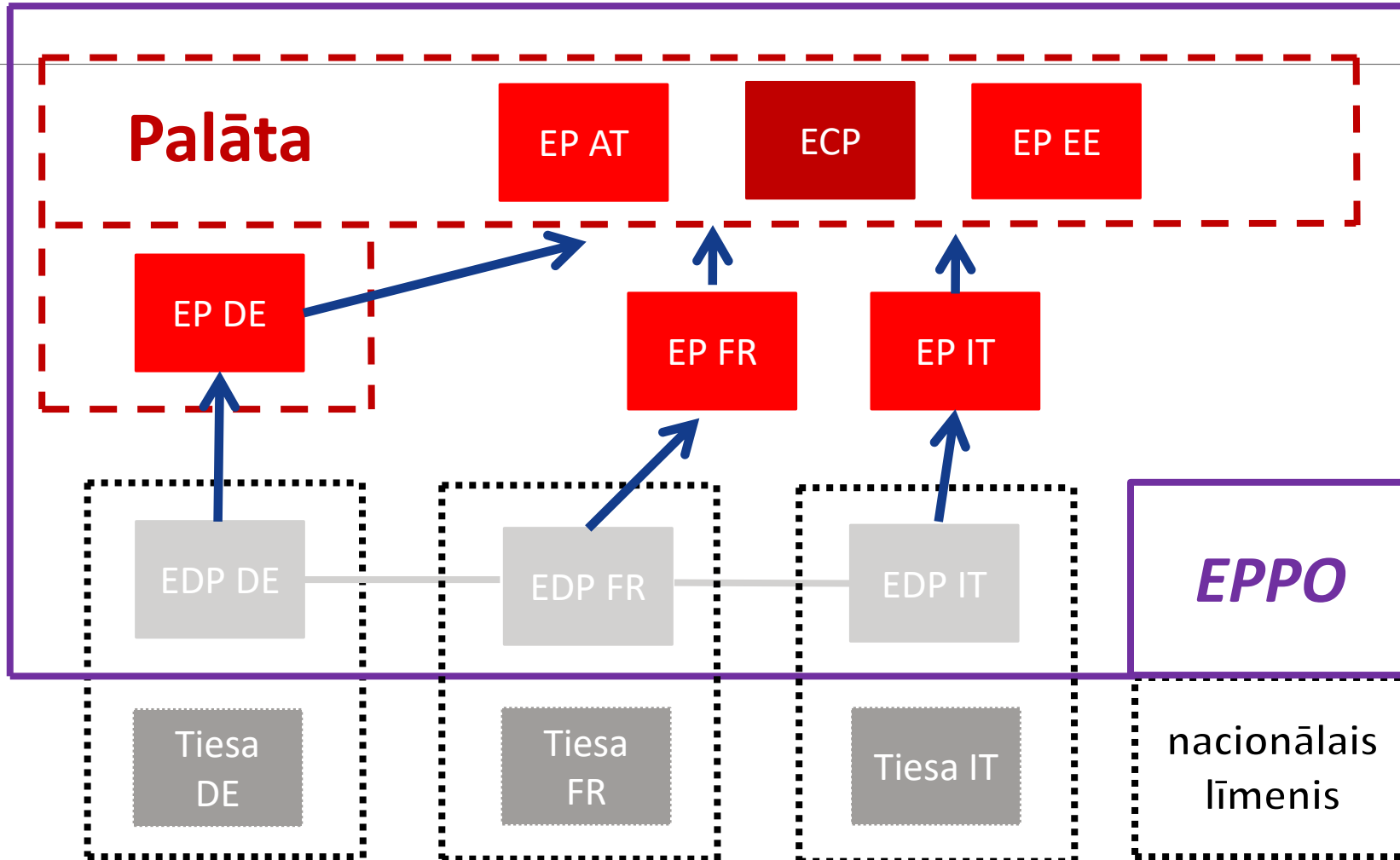
- (a) lietas **nodošana tiesai** saskaņā ar 36. panta 1., 3. un 4. punktu;
- (b) lietas **izbeigšana** saskaņā ar 39. panta 1. punkta a) līdz g) apakšpunktu;
- (c) **vienkāršotas kriminālvajāšanas procedūras** piemērošana un norādījumu sniegšana Eiropas deleģētajam prokuroram rīkoties, lai **pilnībā pabeigtu lietu** saskaņā ar 40. pantu;
- (d) **lietas nodošana valsts iestādēm** saskaņā ar 34. panta 1., 2., 3. vai 6. punktu;

35. panta 1. punkts: “Ja **Eiropas deleģētais prokurors, kurš nodarbojas ar lietu, uzskata, ka izmeklēšana ir pabeigta**, viņš iesniedz ziņojumu uzraugošajam Eiropas prokuroram, kurā ir iekļauts **lietas kopsavilkums un projekts lēmumam** par to, vai **veikt lietas nodošanu izskatīšanai valsts tiesā** vai arī apsvērt lietas **nodošanu, izbeigšanu** vai **vienkāršotu kriminālvajāšanas procedūru** saskaņā ar 34., 39. vai 40. pantu. ...”

Skatīt reglamenta 2. pantu (Kolēģijas lēmums Nr. 003/2020) un Lēmums par valodu lietošanas iekšējo kārtību (Kolēģijas lēmums Nr. 002/2020): iekšējā darba valoda ir angļu valoda.

Skatīt arī reglamenta 56. pantu.

Informācijas procesi lēmuma pieņemšanai par to, kā pabeigt izmeklēšanu

Piezīme:
DE, FR, IT, EE
izvēlēti kā
piemēri —
varētu būt
arī citas
iesaistītās
dalībvalstis

36. pants – Lietas nodošana izskatīšanai valsts tiesās

EPPO regulas 36. panta 1. punkts: “Ja **Eiropas deleģētais prokurors** iesniedz **lēmuma projektu, ar ko ierosina lietu nodot tiesai**, Pastāvīgā palāta, ievērojot 35. pantā paredzētās procedūras, pieņem lēmumu par šo projektu 21 dienas laikā. Pastāvīgā palāta nevar nolemt lietu izbeigt, ja lēmuma projektā ir ierosināts lietu nodot tiesai.”

EPPO regulas 13. panta 1. punkts: “**Eiropas deleģētie prokurori rīkojas EPPO vārdā savās attiecīgajās dalībvalstīs**, un viņiem ir **tādas pašas pilnvaras kā valsts prokuroriem** attiecībā uz izmeklēšanu, **kriminālvajāšanu un lietu nodošanu tiesai** — papildus tiem piešķirtajām īpašajām pilnvarām un statusam un atkarībā no šīm īpašajām pilnvarām un statusa, un saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem nosacījumiem. (...)”

Tiesas izvēle kriminālvajāšanai: principā (36. panta 3. punkts) tā EDP dalībvalstī, kurš nodarbojas ar lietu, novirze (36. panta 3. punkts): cita dalībvalsts, ja ir pietiekami pamatoti iemesli tā darīt, ņemot vērā 26. panta 4. un 5. punktā paredzētos kritērijus.

Iespējams apvienot vairākas lietas kriminālvajāšanai vienā dalībvalstī (36. panta 4. punkts, 67., 68. apsvērums).

Tiesiskuma pārbaude (87. apsvēruma 2. daļa): “... **valsts tiesās vēlākais tiesvedības stadijā**”.

Par palātām skatīt arī reglamenta 15. līdz 24. pantu.

36. pants – Lietas nodošana izskatīšanai valsts tiesās

36. panta 1. punkts *EPPO* regulā : “Ja **Eiropas delegētais prokurors** iesniedz **lēmuma projektu, ar ko ierosina lietu nodot tiesai**, Pastāvīgā palāta, ievērojot 35. pantā paredzētās procedūras, pieņem lēmumu par šo projektu 21 dienas laikā. Pastāvīgā palāta nevar nolemt lietu izbeigt, ja lēmuma projektā ir ierosināts lietu nodot tiesai.”

36. panta 4. punkts *EPPO* regulā : “Pirms pieņemt lēmumu par lietas nodošanu tiesai, kompetentā **Pastāvīgā palāta** pēc Eiropas delegētā prokurora, kurš nodarbojas ar lietu, priekšlikuma var **nolemt apvienot vairākas lietas**, ja dažādi Eiropas delegētie prokurori ir veikuši izmeklēšanas attiecībā uz to pašu personu(-ām), lai šīs lietas ierosinātu vienas dalībvalsts tiesā(-ās), kurai(-ām) saskaņā ar tās tiesību aktiem ir jurisdikcija attiecībā uz katru no minētajām lietām.”

Iespējams apvienot vairākas lietas kriminālvajāšanai vienā dalībvalstī (36. panta 4. punkts, 67., 68. apsvērums).

Skatīt arī reglamenta 49. līdz 51. pantu par lietu nodošanu/apvienošanu/sadalīšanu

36. pants – Lietas nodošana izskatīšanai valsts tiesās

36. panta 1. punkts *EPPO* regulā:

“Ja **Eiropas delegētais prokurors** iesniedz **lēmuma projektu, ar ko ierosina lietu nodot tiesai**, Pastāvīgā palāta, ievērojot 35. pantā paredzētās procedūras, pieņem lēmumu par šo projektu 21 dienas laikā. Pastāvīgā palāta nevar nolemt lietu izbeigt, ja lēmuma projektā ir ierosināts lietu nodot tiesai.”

Kāda veida prokurora lēmumus, kas ir pieejami saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā atrodas EDP, kurš nodarbojas ar lietu, var klasificēt kā “**lēmumu, ar ko ierosina lietu nodot tiesai**”?

- Tikai apsūdzības?
- Vai saskaņā ar valsts tiesību aktiem arī citas līdzvērtīgas alternatīvas? Un kādas tās būtu?
- Kāda ir atšķirība no 40. panta (vienkāršotas kriminālvajāšanas procedūras)?

Kāds saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir **obligātais minimums**, kāds prokuroram ir jāasniedz, lai viņš lietu varētu iesniegt izskatīšanai tiesas procesam?

36. pants – Lietas nodošana izskatīšanai valsts tiesās

EPPO regulas 36. panta 6. punkts: “Ja tas vajadzīgs **līdzekļu atgūšanas, turpmāku administratīvu pasākumu vai pārraudzības nolūkos**, centrālais birojs par lēmumu nodot lietu izskatīšanai tiesā **informē kompetentās valsts iestādes, ieinteresētās personas un attiecīgās Savienības iestādes, struktūras, birojus un aģentūras.**”

Informācijas sniegšanas pienākums

- Īpašiem nolūkiem: **līdzekļu atgūšana, turpmāki administratīvi pasākumi vai pārraudzība**

Kam?

- Kompetentajām **valsts iestādēm**: administratīvajām iestādēm? citām iestādēm?
- **Ieinteresētajām personām**: kriminālprocesa dalībniekiem? citām personām?
- **Attiecīgajām Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām**: Komisijai? *OLAF*, citiem?

Saziņas kanāli? (kādēļ “centrālais birojs”?, un nevis EDP, kurš nodarbojas ar lietu?)

39. pants – Lietas izbeigšana

EPPO regulas 39. panta 1. punkts: “Ja, ievērojot **Eiropas delegētā prokurora, kurš nodarbojas ar lietu, dalībvalsts tiesību aktus, kriminālvajāšana ir kļuvusi neiespējama**, Pastāvīgā palāta, balstoties uz ziņojumu, ko saskaņā ar 35. panta 1. punktu iesniedz Eiropas delegētais prokurors, kurš nodarbojas ar lietu, **nolemj lietu** pret personu **izbeigt jebkura šāda iemesla dēļ**:

- a) aizdomās turētā vai apsūdzētā **nāve** vai aizdomās turētas vai apsūdzētas juridiskās personas **likvidācija**;
- b) aizdomās turētā vai apsūdzētā **nepieskaitāmība**;
- c) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam pasludināta **amnestija**;
- d) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piešķirta **imunitāte**, ja vien tā nav atcelta;
- e) beidzies valsts tiesību aktos paredzētais **noilguma termiņš** kriminālvajāšanai;
- (f) aizdomās turētā vai apsūdzētā lieta **jau** ir **pilnībā pabeigta** attiecībā uz tiem pašiem nodarījumiem;
- (g) **attiecīgu pierādījumu trūkums.**”

81. apsvēruma: “... Pamatojums lietas izbeigšanai ir izsmeļoši paredzēts šajā regulā.”

39. pants – Lietas izbeigšana

EPPO regulas 39. panta 1. punkts: “... ievērojot **Eiropas deleģētā prokurora, kurš nodarbojas ar lietu, dalībvalsts tiesību aktus, ... nolemj lietu pret personu izbeigt jebkura šāda iemesla dēļ:**

(a) ... (g) ...”

81. apsvēruma: “... Pamatojums lietas izbeigšanai ir izsmeļoši paredzēts šajā regulā.”

- **ievērojot dalībvalsts tiesību aktus:**
- **piemērojamie īstenošanas noteikumi saskaņā ar tās dalībvalsts / jūsu dalībvalsts valsts kriminālprocesu, kurā atrodas EDP, kurš nodarbojas ar lietu?**

39. pants – Lietas izbeigšana

EPPO regulas 39. panta 2. punkts: “Lēmums saskaņā ar 1. punktu **neliedz veikt turpmāku izmeklēšanu, balstoties uz jauniem faktiem**, kas *EPPO* nebija zināmi nolēmuma pieņemšanas brīdī un kas kļuva zināmi pēc lēmuma pieņemšanas. Kompetentā Pastāvīgā palāta, balstoties uz šādiem jauniem faktiem, pieņem lēmumu atsākt izmeklēšanu.”

- Izbeigšanas sekas: principā **aizliedz veikt turpmāku izmeklēšanu**

39. panta 3. punkts: “Ja *EPPO* ir kompetenta saskaņā ar **22. panta 3. punktu**, tā izbeidz lietu tikai pēc **apspriešanās** ar 25. panta 6. punktā minētajām **dalībvalsts valsts iestādēm**. (...)”

- **Apspriešanās pienākums:** Piedāvāt lietu valsts tiesu iestādēm
- Skatīt reglamenta 58. pantu.

40. pants – Vienkāršotas kriminālvajāšanas procedūras

EPPO regulas 40. panta 1. punkts: “Ja piemērojamās valsts tiesību aktos ir paredzēta vienkāršota kriminālvajāšanas procedūra, kuras mērķis ir lietu pabeigt, pamatojoties uz nosacījumiem, par ko panākta vienošanās ar aizdomās turēto, Eiropas deleģētais prokurors, kurš nodarbojas ar lietu, saskaņā ar 10. panta 3. punktu un 35. panta 1. punktu var ierosināt kompetentajai Pastāvīgajai palātai piemērot minēto procedūru saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem.”

- **Piemērojamās valsts tiesību aktos** ir paredzēta **vienkāršota kriminālvajāšanas procedūra**.
- Mērķis ir **lietas pabeigšana**.
- Panākot/izpildot **vienošanos ar aizdomās turēto**.
- **Valsts tiesību aktos paredzētie nosacījumi**.

Vai valsts tiesību aktos ir paredzētas šādas vienkāršotas kriminālvajāšanas procedūras?

Kādas ir šādu vienkāršotu kriminālvajāšanas procedūru detaļas un kārtība?

Kas tos atšķir no pasākumiem lietas nodošanai tiesai saskaņā ar 36. pantu?

40. pants – Vienkāršotas kriminālvajāšanas procedūras

EPPO regulas 40. panta 2. punkts: “Lēmumu par minēto priekšlikumu, ko ierosinājis Eiropas deleģētais prokurors, kurš nodarbojas ar lietu, Pastāvīgā palāta pieņem, ņemot vērā šādus kritērijus:

- a) **nodarījuma smagums, jo īpaši pamatojoties uz radīto kaitējumu;**
- b) aizdomās turētā likumpārkāpēja **vēlme labot** nelikumīgās rīcības rezultātā nodarīto **kaitējumu;**
- c) procedūras izmantošana būtu saskaņā ar **EPPO vispārējiem mērķiem un pamatprincipiem**, kā noteikts šajā regulā. (...)

- Kolēģija pieņem **pamatnostādnes** par minēto kritēriju piemērošanu
- Kritēriji: Vai tiem visiem jābūt izpildītiem **vienlaicīgi** vai tie ir **alternatīvi**?

40. pants – Vienkāršotas kriminālvajāšanas procedūras

EPPO regulas 40. panta 1. punkts: “... Ja *EPPO* īsteno kompetenci attiecībā uz **Direktīvas (ES) 2017/1371 3. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem nodarījumiem un ja kaitējums, kas ir radīts vai var tikt radīts Savienības finanšu interesēm, nav lielāks par kaitējumu, kas ir radīts vai var tikt radīts citam cietušajam**, tad Eiropas deleģētais prokurors, kurš nodarbojas ar lietu, **pirms viņš ierosina piemērot vienkāršotu kriminālvajāšanas procedūru, apspriežas ar valsts kriminālvajāšanas iestādēm.**”

- **Apspriešanās pienākums:** Piedāvāt lietu valsts tiesu iestādēm
- Skatīt reglamenta 61. un 62. pantu.

EPPO regulas 40. panta 3. punkts: “Ja Pastāvīgā palāta piekrīt priekšlikumam, Eiropas deleģētais prokurors, kurš nodarbojas ar lietu, **piemēro vienkāršoto kriminālvajāšanas procedūru saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti valsts tiesību aktos**, un reģistrē to lietu pārvaldības sistēmā. Kad līdz ar to nosacījumu izpildi, par kuriem ir panākta vienošanās ar aizdomās turēto, vienkāršotā kriminālvajāšanas procedūra ir izbeigta, Pastāvīgā palāta uzdod Eiropas deleģētajam prokuroram **rīkoties, lai pilnībā pabeigtu lietu.**”

- **Piemērošana saskaņā ar valsts tiesību aktiem**

34. pants – Kriminālprocesa nodošana un pārsūtīšana valsts iestādēm

EPPO **nodod** lietu valsts iestādēm, ja

- nav noticis noziedzīgs nodarījums saskaņā ar 22. un 23. pantu;
- netiek izpildīti *EPPO* regulas 25. panta 2. un 3. punktā paredzētie konkrētie nosacījumi *EPPO* kompetences īstenošanai;
- *EPPO* izskata iespēju izbeigt lietu, ja *EPPO* ir īstenojis papildinošu kompetenci saskaņā ar *EPPO* regulas 22. panta 3. punktu vai ja Savienības kaitējums nav lielāks par citam cietušajam nodarīto kaitējumu.

Kolēģija var izdot pamatnostādnes, ar ko Pastāvīgajai palātai ļauj lietu **nodot** valsts iestādēm

- ja kaitējums, kas radīts ES, ir mazāks par 100 000 EUR un atbilstīgi Kolēģijas noteiktajām pamatnostādnēm nodarījuma smaguma pakāpe vai lietas sarežģītība nav tādi, par kuriem ir vajadzība veikt izmeklēšanu ES līmenī.

Procedūras gadījumā, ja nodarījumi nav *EPPO* kompetencē

- *EPPO* regulas 34. panta 5. punkts: ja valsts iestāde laikposmā, kas nepārsniedz 30 dienas, nepiekrīt pārņemt lietu, lieta arī turpmāk ir *EPPO* kompetencē (izņemot gadījumus, kuros saskaņā ar 22. un 23. pantu *EPPO* nav kompetences).
- *EPPO* regulas 34. panta 7., 8. punkts: lietas materiālu **pārsūtīšana** valsts iestādei, *EPPO* neveic turpmākus izmeklēšanas vai kriminālvajāšanas pasākumus, slēdz lietu, **paziņo/informē** valsts iestādes, attiecīgās Savienības iestādes utt. (*OLAF*), aizdomās turētos vai apsūdzētos, noziegumā cietušos.

Skatīt arī reglamenta 57. pantu.

35. pants – Izmeklēšanas izbeigšana

EPPO regulas 35. panta 1. punkts: Ja EDP, kurš nodarbojas ar lietu, uzskata, ka izmeklēšana ir pabeigta, viņš

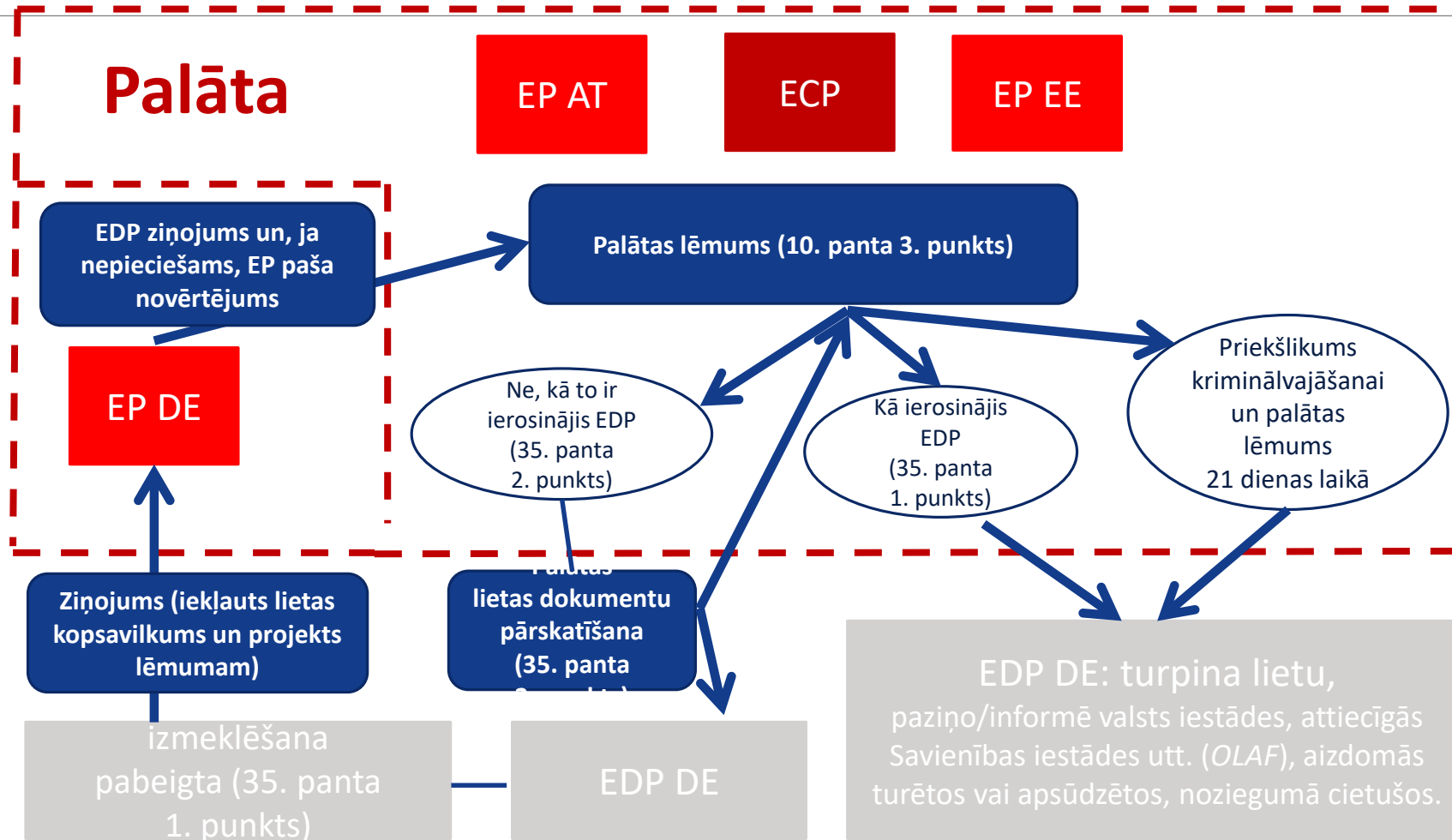
- iesniedz ziņojumu uzraugošajam Eiropas prokuroram,
- kurā ir iekļauts **lietas kopsavilkums un projekts lēmumam;**
- EP pārsūta dokumentus kompetentajai Pastāvīgajai palātai, **tos papildinot, ja viņš to uzskata par vajadzīgu, ar savu novērtējumu;**
- ja Pastāvīgā palāta pieņem lēmumu, **kā ierosinājis EDP, viņš attiecīgi turpina lietu.**

Nav prasības, ka Pastāvīgā palāta pārskata lietas materiālus, bet 10. panta 6. punkts: Visi lietas materiāli pēc pieprasījuma ir pieejami kompetentajai Pastāvīgajai palātai lēmumu sagatavošanas nolūkā.

35. panta 2. punkts: Ja Pastāvīgā palāta **nepieņem EDP ierosināto lēmumu:**

- **palāta** vajadzības gadījumā **pati pārskata lietas materiālus;**
- tad **pieņem galīgo lēmumu** (ja iespējams, EDP neveicot turpmākus pasākumus) **vai**
- **sniedz turpmākus norādījumus EDP**, piem., veikt papildu izmeklēšanu nolūkā nodot lietu tiesai, nevis to izbeigt, vai par nosacījumu izmaiņām, kas apsūdzētajam ir jāizpilda saskaņā ar 40. pantu par vienkāršotu kriminālvajāšanas procedūru.

Lēmuma procesi, izbeidzot izmeklēšanu

Piezīme:
DE, FR, IT, EE
izvēlēti kā
piemēri —
varētu būt
arī citas
iesaistītās
dalībvalstis

Saskaņā ar valsts tiesību aktiem pieņemamie lēmumi

EPPO regulas 5. panta 3. punkts: “Izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, ko veic *EPPO* vārdā, reglamentē ar šo regulu. **Valsts tiesību aktus** piemēro **tiktāl, ciktāl jautājums netiek reglamentēts ar šo regulu**. Ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, piemērojami valsts tiesību akti ir **tās dalībvalsts tiesību akti, kuras Eiropas deleģētais prokurors nodarbojas ar lietu** saskaņā ar 13. panta 1. punktu. Ja jautājumu reglamentē gan ar valsts tiesību aktiem, gan ar šo regulu, noteicošā ir regula.”

EPPO regulas 13. panta 1. punkts: “**Eiropas deleģētie prokurori rīkojas *EPPO* vārdā savās attiecīgajās dalībvalstīs, un viņiem ir tādas pašas pilnvaras kā valsts prokuroriem** attiecībā uz izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un lietu nodošanu tiesai — papildus tiem piešķirtajām īpašajām pilnvarām un statusam un atkarībā no šīm īpašajām pilnvarām un statusa, un saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem nosacījumiem. Eiropas deleģētie prokurori ir atbildīgi par izmeklēšanu un **kriminālvajāšanu, ko tie ir uzsākuši**, kas tiem ir iedalīta vai ko tie ir pārņēmuši, īstenojot **pārņemšanas** tiesības.

Eiropas deleģētie prokurori ir atbildīgi arī par **lietas nodošanu tiesai, jo īpaši** tiem ir pilnvaras **uzturēt apsūdzību tiesā**, piedalīties **pierādījumu iegūšanā** un izmantot **pieejamos tiesiskās aizsardzības līdzekļus saskaņā ar valsts tiesību aktiem.**”

Tiesvedība / tiesas posms

LESD 86. pants: 2. punkts. “[EPPO] veic prokurora funkcijas dalībvalstu kompetentās tiesās ... 3. punkts. Regulās, kas minētas 1. punktā, nosaka vispārējos noteikumus, kas piemērojami [EPPO], tās darbības nosacījumus, reglamentu, pierādījumu pieņemamības noteikumus, kā arī noteikumus, kas jāpiemēro, pārskatot tiesā procesuālos pasākumus, ko tā veikusi saskaņā ar savām funkcijām.”

EPPO regulas 5. panta 3. punkts: “... **Valsts tiesību aktus** piemēro **iktāl, ciktāl jautājums netiek reglamentēts ar šo regulu**. Ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, piemērojamie valsts tiesību akti ir **tās dalībvalsts tiesību akti, kuras Eiropas deleģētais prokurors nodarbojas ar lietu** saskaņā ar 13. panta 1. punktu. Ja jautājumu reglamentē gan ar valsts tiesību aktiem, gan ar šo regulu, noteicošā ir regula.”

EPPO regulas 13. panta 1. punkts: “... Eiropas deleģētie prokurori ir atbildīgi arī par **lietas nodošanu tiesai, jo īpaši** tiem ir pilnvaras **uzturēt apsūdzību tiesā**, piedalīties **pierādījumu iegūšanā** un izmantot **pieejamos tiesiskās aizsardzības līdzekļus saskaņā ar valsts tiesību aktiem**.”

- Tiesvedība / tiesas posms, kam piemēro valsts tiesību aktus
- skatīt arī *EPPO* regulu: 36. panta 5. punktu (valsts tiesas kompetence), 37. panta 2. punktu (pierādījumu izvērtēšana), 40. panta 1. punktu (procedūra saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem), 42. panta 1. punktu (tiesiskuma pārbaude valsts tiesā), 45. panta 2. punktu (lietas dokumenti)

Paldies par jūsu uzmanību!

WWW.EUROPEAN.LAW